

Martimon tuulivoimayleiskaavan laatiminen

TEKN 27.11.2024 § 233

Valmistelija

Kaavasuunnittelija Päivi Harjuniemi, puh. 040 5462977

Tornion kaupunginhallitus on kokouksessaan 3.5.2021 § 151 hyväksynyt Martimon alueen yleiskaavamuutoksen käynnistämisen Myrsky Energia Oy:n hakemuksesta. Tornion kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 20.9.2021 § 329 mukaisesti hyväksyä kaavoitussopimuksen sekä kaavan laatijaksi Sitowise Oy:n. Vireilletulosta on ilmoitettu Kotikulmilla-lehdessä 25.5.2022. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja YVA-suunnitelmasta saatiin yhteensä 11 lausuntoa ja 32 mielipidettä. Saapunut palaute koski yhteismenettelyn vuoksi sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa että YVA-suunnitelmaa.

Kaava-alue sijaitsee noin 36 kilometriä Tornion keskustasta pohjoiseen. Kaava-alueen pinta-ala on noin 11 500 hehtaaria.

Osayleiskaavan tarkoituksena on mahdollistaa tuulivoimaloiden rakentaminen Tornion kaupungin Martimon alueelle sekä säilyttää alue metsätalouskäytössä. Kaavan tavoitteena on mahdollistaa enintään 70 tuulivoimalaa, joiden yksikköteho on enintään 10 MW. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 m, napakorkeus enintään 200 m ja lavan pituus enintään 100 m. Tuulivoimaloiden lisäksi alueelle rakennetaan tarvittavat huoltotiet, maakaapelointi voimaloiden välille ja sähköasema hankealueen eteläosaan.

Kaavoitusta tehdään yhteismenettelynä YVA:n kanssa. Martimon tuulivoimaosayleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Osayleiskaavaa voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueilla (tv-alue). Kaavaluonnoksia on laadittu kolme eri vaihtoehtoa. Kaavaluonnosvaihtoehto 1:ssä on sijoitettu 64 voimalaa, vaihtoehto 2:ssa 70 voimalaa ja vaihtoehto 3:ssa 49 voimalaa.

Alustavan suunnitelman mukaan sähkö siirretään joko tuotantoalueelta etelän tai idän suuntaan. Itään suuntautuva vaihtoehto kulkee nykyisen Petäjäskoski-Letsi 400 kV voimajohdon rinnalla Fingridin verkkoon, Petäjäkosken sähköasemalle noin 36 kilometrin päähän (VEA). Etelään suuntautuva vaihtoehto kulkee osin nykyisen Keminmaa–Petäjäskoski 400 kV voimajohdon rinnalla Fingridin verkkoon olemassa olevalle Keminmaan sähköasemalle noin 35 kilometrin päähän (VEB1) tai Viitajärvelle rakennettavalle uudelle sähköasemalle (VEB2).

Nähtävilläoloaikana järjestetään yleisötilaisuus 21.1.2025 klo 17-19 Aineen taidemuseolla.

Liitteet

Kaavaselostus 19.11.2024

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma 6.4.2022, päivitetty 24.10.2024

Vastineet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin 24.10.2024

Kaavakartat VE1, VE2 ja VE3

Ympäristövaikutusten arviointi- selostus liitteineen

Esittelijä	Kaupunginarkkitehti Ryynänen Harri
Päätösehdotus	Teknisten palvelujen lautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että se päättää: 1) hyväksyä vastineet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatuun palautteeseen 2) hyväksyä tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluaineiston, 3) asettaa tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluaineiston julkisesti nähtäville sekä 4) pyytää valmisteluaineistoista tarvittavat lausunnot Nähtävilläoloaikana järjestetään yleisötilaisuus. Pöytäkirja pidetään kokouksessa tarkastettuna tämän asian osalta.
Päätös	Teknisten palvelujen lautakunta kuuli Myrsky Oy:n ja Sitowise Oy:n hankkeen esittelyn. Asiasta käydyn keskustelun aikana Liisa Koivisto esitti Vilho Tikkasen kannattamana, että tekninen lautakunta ei hyväksy kohtia 1-4, vaan laittaa hankkeen jäihin. Martimon tuulivoimahanke on Suomen suurimpia ja näin ollen sen haittavaikutukset ovat myös Suomen suurimpia. Erityisen huolestuneita olemme linnustoselvityksessä selvinneistä merkittävistä kielteisistä vaikutuksista päiväpetolinnuille. Puheenjohtaja totesi, että koska keskustelun aikana oli tehty kaupunginarkkitehdin päätösesitystä poikkeava kannatettu esitys, asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että ne lautakunnan jäsenet, jotka kannattavat kaupunginarkkitehdin tekemää päätösesitystä, äänestävät "jaa", ja ne lautakunnan jäsenet, jotka kannattavat Liisa Koiviston ja Vilho Tikkasen kannattamaa vastaesitystä, äänestävät "ei". Äänestysesitys hyväksyttiin. Nimenhuudon mukaan suoritetussa äänestyksessä annettiin 7 "jaa" ääntä (Hannuniemi Jari, Hyöppinen Aino, Kinnunen Tarja (Aho Kirstin varajäsen), Liikamaa Arto, Lummi Raija, Pigg Pasi, Tervahauta Jari) ja 2 "ei" ääntä (Koivisto Liisa ja Tikkanen Vilho), poissa 2 (Kostiainen Jaana ja Rauhala Heikki). Lautakunnan päätökseksi tuli hyväksyä kaupunginarkkitehdin päätösesitys. Hyväksyttiin. Liisa Koivisto ja Vilho Tikkanen jättivät asiasta seuraavan sisältöisen eriävän mielipiteen: "Hankkeesta on kirjoitettu sydänverellä mielipiteitä ja lausuntoja, toivon päättäjien lukevan ne sekä hankkeesta tehdyt selvitykset. Valitettavasti hanke-alueen pohjoisosan asukkaita ja mökkiläisiä ei ole asianmukaisesti kuultu ja informoitu hankkeesta. Lisäksi mielipiteistä puuttuu noin 50 asukkaan ja mökkiläisten lausunto, joka on näin ollen jäänyt huomioimatta kokonaan. Linnustoselvityksessä on selvinnyt merkittäviä kielteisiä vaikutuksia päiväpetolinnuille ja tämä on oikeasti suuri asia, kun jopa hanketoimijat joutuvat merkittävän haitan myöntämään. Kun meillä on

arvokkaita ja harvinaisia päiväpetolintuja, meidän pitäisi niitä vaalia eikä silpoa tuulivoimaloiden siivillä."

KH 02.12.2024 § 338

Esittelijä Kaupunginjohtaja Kujala Jukka

Päätösehdotus Kaupunginhallitus päättää:

- 1) hyväksyä vastineet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta saatuun palautteeseen
- 2) hyväksyä tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluaineiston,
- 3) asettaa tuulivoimaosayleiskaavan valmisteluaineiston julkisesti nähtäville sekä
- 4) pyytää valmisteluaineistoista tarvittavat lausunnot

Nähtävilläolonaikana järjestetään yleisötilaisuus.

Päätös Pöytäkirjanpitäjä, kaupunginlakimies Hannu Markkula poistui esteellisenä (intressijäävi) asiasta käydyn keskustelun ja päätöksenteon ajaksi. Pykälän aikana pöytäkirjanpitäjänä toimi vs. hallintopäällikkö Kaarlo Suutarinen. Kaupunginhallitus kuuli Myrsky Oy:n Ville Suorsan sekä Sitowise Oy:n Sanna Matkaselän ja Timo Huhtisen hankkeen esittelyn.

Päätösesitys hyväksyttiin.

TEKN 28.01.2026 § 16
2203/10.02.02/2022

Kaavasuunnittelija Päivi Harjuniemi, paivi.harjuniemi@tornio.fi

Martimon tuulivoimahankkeen valmisteluaineisto on ollut nähtävillä 11.12.2024-7.2.2025. Valmisteluaineistoista saatiin 19 lausuntoa ja 19 mielipidettä. Nähtävilläolonaikana järjestettiin yleisötilaisuus 21.1.2025. Saadut lausunnot, mielipiteet ja laaditut vastineet löytyvät kaavaselostuksen liiteaineistosta.

Kaavaluonnoksesta saadun palautteen perusteella on laadittu kaavaehdotus. Kaava-aineistoa on tarkennettu seuraavasti:

- Voimaloita vähennettiin ja sijoittelua muutettiin mm. luontokohteiden vuoksi.
- Tiestö on päivitetty uuden voimalasijoittelun mukaiseksi.
- Kaavaselostukseen on päivitetty teemakartat, havainnekuvat ja mallinnukset kaava-ehdotuksen mukaisella voimalasijoittelulla.
- Sähköasemien paikkoja vähennettiin kahteen.

- Sähkönsiirron reittiä päivitettiin. Itään suuntautuneesta reitistä luovuttiin ja etelään menevää sähkönsiirron linjausta on päivitetty.
- Vaikutusten arviointia täydennettiin petolintuun kohdistuvien vaikutusten osalta.

Osayleiskaavalla sallitaan enintään 45 tuulivoimalan rakentaminen aiemman 70 sijaan. Kullekin tv-alueelle saa rakentaa yhden tuulivoimalan, jonka kokonaiskorkeus saa olla enintään 300 metriä maanpinnasta. Korkeimmalla sijaitsevat tuulivoimaloiden alueet sijaitsevat noin tasolla +135 metriä, jossa tuulivoimaloiden lavat saavat siis kaavan mukaan ulottua noin korkeustasolle +435 metriä (korkeus merenpinnasta). Kaavassa on osoitettu nykyiset tielinjaukset sekä ohjeelliset uudet tielinjaukset. Lisäksi on esitetty tuulivoimaloiden väliset ohjeelliset maakaapelit sekä ohjeelliset uudet voimajohdot.

Ehdotusvaiheen nähtävilläoloaikana järjestetään yleisötilaisuus.

Liitteet

Kaavaehdotus 25.11.2025
 Kaavaselostus 25.11.2025
 Liite 1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma päivitetty 24.11.2025
 Liite 2 Vastineet OAS:sta annettuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin
 Liite 3 YVA-selostuksesta annetun yhteysviranomaisen perustellun päätelmän huomioon ottaminen kaavaehdotuksessa
 Liite 4 Meluselvitys
 Liite 5 Välkeselvitys
 Liite 6 Näkemäalueanalyysi
 Liite 7 Havainnekuvaraportti osa 1
 Liite 8 Havainnekuvaraportti osa 2
 Liite 9 Karttaliite arvokkaista luontokohteista
 Liite 11 Viitasammakkoselvitys
 Liite 13 Biodiversiteettisuunnitelma

Esittelijä

Kaupunginarkkitehti Ryynänen Harri

Päätösehdotus

Teknisten palvelujen lautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että se päättää:

- 1) hyväksyä vastineet valmisteluaineistosta saatuun palautteeseen
- 2) hyväksyä tuulivoimaosayleiskaavan ehdotuksen,
- 3) asettaa tuulivoimaosayleiskaavan ehdotus julkisesti nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi sekä
- 4) pyytää tarvittavat lausunnot

Pöytäkirja pidetään kokouksessa tarkastettuna tämän asian osalta.

Päätös

Teknisten palvelujen lautakunta kuuli Myrsky Energia Oy:n Eevis Metsolan, Olli Kiviniemen, Jukka Lahdenperän ja Teemu Loikkasen (CIP) sekä Sitowise Oy:n Timo Huhtisen hankkeen esittelyn.

Asian käsittelyn aikana Erkki Hurtig esitti Liisa Koiviston, Laura Talvensaaren ja Jari Hastin kannattamana, että kaava palautetaan valmistelun, jotta siinä olisi liitteen mukaisesti kohdat 9.2 (Yleiset

määräykset; Ympäristöluvan tarpeellisuus sekä purkamisen ja ennallistamisen varmistaminen) ja 10.8 (Ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvat vaikutukset; Riskienhallinta ja vastuiden kohdentuminen) mukana. Kohdassa 9.2 yleisissä määräyksiin liitteenä oleva lisäys liittyen purkukustannuksiin sekä ympäristölupaan ja kohdassa 10.8 ihmisten elinoloihin ja viihtyvyyteen kohdistuvat vaikutukset liitteenä oleva lisäys, joka perustelee nämä edellytykset vaikutusten, riskienhallinnan ja huolellisuusvelvoitteen näkökulmasta.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun aikana oli tehty kaupunginarkkitehdin päätösesitystä poikkeava kannatettu esitys, asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että ne lautakunnan jäsenet, jotka kannattavat kaupunginarkkitehdin tekemää päätösesitystä, äänestävät "jaa", ja ne lautakunnan jäsenet, jotka kannattavat Erkki Hurtigin ja Liisa Koiviston, Laura Talvensaaren ja Jari Hastin kannattamaa vastaesitystä, äänestävät "ei".

Äänestysesitys hyväksyttiin.

Sähköisesti suoritettussa äänestyksessä annettiin 7 "jaa" ääntä (Aarnio-Keinänen Johanna, Hannuniemi Jari, Kaarlela Antti, Kanto Arto, Ruokanen Jonna, Sadinmaa Markku, Tarkka Minna) ja 4 "ei" ääntä (Hast Jari, Hurtig Erkki, Koivisto Liisa, Talvensaari Laura).

Lautakunnan päätökseksi tuli hyväksyä kaupunginarkkitehdin päätösesitys.

Hyväksyttiin.

Hurtig Erkki, Koivisto Liisa, Talvensaari Laura ja Jari Hast jättivät asiasta seuraavan sisältöisen eriävän mielipiteen:

"Katson, että kaavaehdotus olisi tullut palauttaa valmisteluun ja täydentää siten, että siihen lisätään yleisiin määräyksiin (kohta 9.2) ympäristöluvan tarpeellisuuden ratkaisemista sekä purkamista ja purkukustannusten vakuuksia koskevat ehdot, ja kaavaselostukseen (kohta 10.8) näitä koskeva riskienhallintaa ja vastuiden kohdentumista käsittelevä arviointi.

Näiden lisäysten huomioiminen on ollut välttämätöntä kunnan huolellisuusvelvoitteen täyttämiseksi, koska kaava mahdollistaa pitkävaikutteisen hankkeen toteuttamisen ilman, että hankkeen elinkaaren aikaiset riskit, vastuut ja oikeussuojakysymykset on riittävällä tavalla varmistettu.

Jätän eriävän mielipiteen ja katson, ettei päätös edellä esitetyn perusteita täytä kunnan huolellisuusvelvoitetta omalta osaltani."
